

*parallaxi

Ελλάδα

Το ελληνικό χωριό που επικοινωνεί με... σφυρίγματα!

Μια ιδιαίτερη γλώσσα που κινδυνεύει να εξαφανιστεί.



Στιγμιότυπο από βίντεο του PBS News Hour

Για περίπου 2.500 χρόνια οι κάτοικοι του ορεινού χωριού Αντιά, στο Κάβο Ντόρο της Νότιας Εύβοιας, χρησιμοποιούν μια αλλιώςτική και συνάμα εντυπωσιακή γλώσσα που μόνο οι ίδιοι κατανοούν. Μόνο έξι άτομα μπορούν σήμερα να χρησιμοποιήσουν τον συγκεκριμένο κώδικα επικοινωνίας.

Κρυμμένο μυστηριωδώς στη νοτιοανατολική γωνία του ελληνικού νησιού της Εύβοιας, ανάμεσα στις κορυφές Αηδόνι και Μηλιά, του όρους Όχη και σχεδόν 40 χιλιόμετρα μακριά από την Κάρυστο, βρίσκεται, λοιπόν, το χωριό Αντιά. Ένα χωριό τόσο απομακρυσμένο που δεν υπάρχει ούτε στους χάρτες της Google. Με αυτά περίπου τα λόγια, το BBC κάνει ένα μεγάλο αφιέρωμα στο χωριό που ξεχωρίζει για έναν ιδιαίτερο λόγο: **οι περισσότεροι κάτοικοί του μιλούν με... σφυρίγματα!**

Καθώς περιηγείται κανείς εδώ, μέσα σε ένα μυθικό τοπίο με πέτρινους τάφους μεγαλιθικών «δράκων» και γιγαντιαίους κυκλικούς ογκόλιθους, θα ακούσει το αρχαίο τραγούδι της σειρήνας να αντηχεί στα βουνά. Για χιλιάδες χρόνια, οι κάτοικοι του χωριού χρησιμοποιούσαν μια σφυριχτή γλώσσα που θυμίζει ήχους πουλιών προκειμένου να επικοινωνούν στις απομακρυσμένες κοιλάδες.

Στη γλώσσα της Αντιάς, γνωστή και ως σφυριά, κάθε σφύριγμα αντιστοιχεί σε ένα γράμμα της αλφαβήτου και η σύνθεσή τους οδηγεί στη δημιουργία των σφυριχτών λέξεων. Όπως σημειώνεται, τις δυο τελευταίες χιλιετίες, οι μοναδικοί άνθρωποι που μπορούσαν να κατανοήσουν τους περίεργους ήχους ήταν βοσκοί και αγρότες από αυτό το χωριό, όπου ο καθένας μεταλαμπάδευε τις γνώσεις στα παιδιά του.

Δυστυχώς, τα τελευταία χρόνια, ο πληθυσμός του χωριού έχει μειωθεί δραματικά από 250 κατοίκους σε μόλις 37 και, καθώς οι ηλικιωμένοι χάνουν τα δόντια τους, δυσκολεύονται αρκετά να «μιλήσουν» τη γλώσσα.

Κανείς δε γνωρίζει με ακρίβεια πότε ή πώς ξεκίνησαν οι κάτοικοι της Αντιάς να χρησιμοποιούν αυτή την ιδιαίτερη γλώσσα αλλά κάποιοι ντόπιοι εικάζουν ότι προήλθε από τους Πέρσες στρατιώτες που αναζήτησαν καταφύγιο στα βουνά της περιοχής 2.500 χρόνια πριν. Μετά την ήττα των Περσών στη Ναυμαχία της Σαλαμίνας, ο Περσικός στρατός εγκατέλειψε τους φρουρούς της Καρύστου, οι οποίοι κατέφυγαν στις ορεινές περιοχές γύρω από την Αντιά. Αναμείχθηκαν με τους τοπικούς πληθυσμούς και αφομοιώθηκαν από αυτούς.

Σύμφωνα με μια άλλη θεωρία, οι κάτοικοι της Αντιάς είναι δωρικής καταγωγής, αφού, σε αντίθεση με τους γύρω πληθυσμούς, δεν μιλούν αρβανίτικα. Μια λιγότερο γνωστή εκδοχή παρουσιάζει ως “πατέρες” της σφυριάς μια ομάδα από κατοίκους της Αίνου στη Θράκη, οι οποίοι μεταφέρθηκαν στην περιοχή το 1469 ως αιχμάλωτοι των Βενετών.

Η σφυριχτή γλώσσα φαίνεται πως έγινε γνωστή μόλις τον Μάρτιο του 1969.

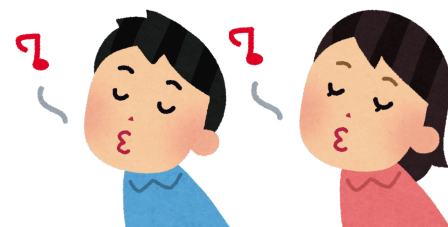
Την παραμονή του Ευαγγελισμού, ένα ιδιωτικό αεροσκάφος που είχε ξεκινήσει από τη Ρόδο με προορισμό την Αθήνα κατέπεσε σε μια πλαγιά του όρους Όχη. Μετά από έρευνες, το αεροσκάφος βρέθηκε, όχι, όμως, και ο πιλότος του. Οι συγγενείς έδιναν ένα εκατομμύριο δραχμές σε όποιον θα βοηθούσε στην έρευνα. Τότε οι κάτοικοι έσπευσαν να δράσουν και η σφυριά άρχισε να γίνεται γνωστή.

Κατά καιρούς αρκετοί γλωσσολόγοι έχουν μελετήσει αυτή τη σπάνια και υπό εξαφάνιση γλώσσα, ενώ στο παρελθόν έχει προταθεί να αναγνωριστεί ως προστατευόμενη γλώσσα από την UNESCO.

<https://parallaximag.gr/taxidi/to-elliniko-chorio-pou-epikoinonei-me-sfyrigmata>

Χωριό επικοινωνεί με σφυρίγματα

- Συντονισμός ομάδας σχεδιασμού και ανάπτυξης: Σταυρούλα Αντωνοπούλου
- Δημιουργός περιεχομένου: Στέλλα Παϊσανίδη
- Πάροχος άδειας περιεχομένου: parallaximag.gr
- Παιδαγωγική επικύρωση αντικειμένου: Μαριάνθη Οικονομάκου
- Εικονίδια - Μορφοποίηση εγγράφου: canva.com
- Μεταφορτωτής: Μάριος Στυλιανού



Το παρόν αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «Συγγραφή, Αξιολόγηση και Ένταξη διδακτικών βιβλίων στο Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων και στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 6010165, του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή 2021-2027» που υλοποιείται από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.